

3. november 2023

Hørings svar vedr. Regional Udviklingsstrategi 2024-2035

Ishøj Kommune har med interesse læst udkast til Regional Udviklingsstrategi 2024-2035 ”Fælles om bæredygtig udvikling i hovedstadsregionen”.

Nedenfor følger Ishøj Kommunes høringssvar, som det blev vedtaget af Økonomi- og Planudvalget den 27. november 2023. Ishøj Byråds endelige høringssvar vil blive fremsendt til Region Hovedstaden efter Byrådets behandling den 5. december 2023.

Udkastet til den regionale strategi er delt op i fire overordnede temaer, som Ishøj Kommunes høringssvar vil følge.

Helt overordnet ser vi med tilfredshed på, at strategien i sin helhed støtter op om det nationale fokus på klima og bæredygtighed. De forskellige strategispor demonstrerer tydeligt strategiens høje ambitioner for Region Hovedstadens borgere.

I udviklingsstrategiens ser vi, at en af de strategiske tilgange er *’Kultur, der skaber sammenhæng i hovedstadsregionen’*. Det er positivt, at det anerkendes, hvor rigt et kulturliv hovedstadsområdet besidder, og at det skal være til glæde for alle borgere i regionen. Det anbefales, at der sættes yderligere fokus på at skabe et kulturliv for alle. Dette kan ske ved at arbejde for en optimering af rammebetingelserne for, at alle borgere kan få adgang til kultur. Alle borgere bør have mulighed for at mødes i meningsfulde fællesskaber på tværs af køn, alder og sociale grupper. Kulturlivet bør finde sted både ude og inde – i allerede etablerede rammer eller på midlertidige pladser, så det tiltrækker nye målgrupper. Det bør desuden understreges, at kulturen bør udfoldes i helt nye og uprøvede former på tværs af traditioner og eksisterende normer.

Miljø- og klimaudfordringer på tværs

Jord- og grundvandsforurening, oversvømmelser samt trafikstøj er områder, der også er fokus på i Ishøj Kommune, så derfor kan Ishøj Kommune kun støtte op om Region Hovedstadens fokusområder. Ishøj Kommune er enig i, at der ligger en stor opgave i at beskytte miljøet og samtidig sikre borgernes sundhed og trivsel. Ishøj Kommune er enige i, at det er opgaver, der kræver et stærkt samarbejde på tværs af både myndigheder, virksomheder og vidensinstitutioner. Ishøj Kommune deltager derfor allerede i og vil også i fremtiden indgå i samarbejder, hvor det vurderes at være formålstjenstligt.

Region Hovedstadens mål om, at 85 % af drikkevandet er beskyttet mod klorerede opløsningsmidler og andre farlige stoffer inden 2030, er et meget ambitiøst mål, som Ishøj Kommune støtter op om, da der i Ishøj Kommune ligger flere store kildepladser og vandværker, der forsyner både kommunens egne borgere samt Storkøbenhavn med drikkevand. Det er af afgørende betydning, at vi både nu og i fremtiden vil have rent grundvand, der kan bruges til drikkevand. Derfor er det vigtigt at opspore og håndtere forureninger, så borgernes sundhed sikres.

Ishøj Kommune er ligesom resten af Region Hovedstaden udsat i forhold til klimaforandringer herunder bl.a. havvandsstigninger og øget nedbør. Den seneste stormflod viste også, at hvis der ikke klimatilpasses, så vil der i fremtiden kunne ske store skader på infrastruktur og boliger, men også på naturområder og rekreative områder. Ishøj Kommune er enige i, at for at få en klimatilpasning, der hænger sammen og samtidig giver mere natur og rekreative områder, er vi nødt til at samarbejde på tværs af kommuner og regioner. Ishøj Kommune støtter derfor op om de klimatilpasningsprojekter, som Region Hovedstaden igangsætter, samt sætter pris på de ressourcer Region Hovedstaden lægger i dette arbejde, da det sikrer fremdrift på området.

Ishøj Kommune gennemskæres af to motorveje, hvilket gør, at mange borgere er plaget af trafikstøj hver dag, og da støj øger risikoen for en række sygdomme, der forringer livskvalitet, trivsel og brugen af udearealer, er det vigtigt, at der fremadrettet bliver fokus på dette område. Det er vigtigt, at det ikke kun er på kommuneniveau, at der er fokus på trafikstøj, da det er en gene, der går på tværs af Region Hovedstaden. Ishøj Kommune ser det derfor som en styrke, at Region Hovedstaden sætter fokus på trafikstøj og står sammen med kommunerne i forhold til at sætte trafikstøj på dagsordenen hos staten i forhold til både handlemuligheder og finansiering. Så målet om at vende udviklingen i antallet af støjplagede boliger i Region Hovedstaden kan Ishøj Kommune kun støtte op om.

Nye løsninger på klimaudfordringer og bedre brug af ressourcer

Ishøj Kommune kan kun støtte op om klimamålene, -intentionerne og -prioriteringerne beskrevet i udviklingsstrategien.

Ishøj Kommune har netop fået godkendt vores Klimaplan 2050, hvor det overordnede mål er, at kommunen i 2050 skal være klimaneutral og at CO₂-udledningen allerede i 2030 skal være reduceret med 66 %. Dette ser vi er fint i overensstemmelse med Region Hovedstadens udviklingsstrategi.

Etablering af Vedvarende Energi-anlæg i Ishøj Kommune møder statslig modstand i de grønne kiler og arealer reserveret til fremtidig infrastruktur – regler og lovgivning modvirker dette. Derfor er det en vigtig opgave, at Regionerne samlet forsøger at bløde op på disse restriktioner, ligesom det er vigtigt, at alle kommuner i Region Hovedstaden får bedre muligheder for at genanvende bygge- og vejmaterialer, så vi blandt andet undgår at der opgraves sand, grus, sten mv. i Køge Bugt.

Vi kunne godt tænke os at vide, hvad tankerne med udviklingsstrategien er ift. løsninger på klimaudfordringer; om der, når strategien er vedtaget, igangsættes et arbejde med at lave en mere konkret handleplan for, hvordan strategiens mål skal nås; *hvad* kommer så til at ske, *hvem* får det til at ske, *hvordan* og *hvornår*? Hvilken skala er de skitserede projekter på – er det små/store projekter, hvilken tidshorisont (kort/langt initiativ) og hvem bliver inviteret? Vi savner nogle konkrete milepæle/mere præcise (del)mål, som man kan evaluere op imod. Det fremgår heller ikke, hvad det økonomiske perspektiv for strategien er; hvordan det skal finansieres, hvad budgetrammen er, om der er regionale midler til at realisere strategien, helt eller delvist, om man vil søge nationale eller EU-midler, eller om det er kommunerne, der skal (med)finansiere.

Det vil være godt med en handleplan – måske for 3-4 år ad gangen – med konkrete målsætninger og milepæle, det vil vi i kommunerne lettere kunne forholde os til. I en faseopdelt

handleplan (roadmap I-III) bør man, på årlig basis, kunne følge hvordan det går med at realisere strategien, målene og de konkrete indsatser/projekter. Det vil potentielt give større medejerskab og engagement i kommunerne.

Sammenhængende og attraktiv mobilitet

Med en forventet vækst på 120.000 nye borgere i 2030 i Region Hovedstaden, er Ishøj Kommune enige i, at der skal tænkes strategisk på flere niveauer, for at væksten kan ske på et bæredygtigt grundlag.

Ishøj Kommune mærker stor interesse fra både investorer, der ønsker at bygge og borgere, der ønsker at flytte til kommunen. Da arealerne er begrænsede, er det af stor vigtighed, at vi arbejder strategisk med byudviklingen i nærheden af stationerne. Det er vi enige i vil gavne mobiliteten, så vi hindrer yderligere trængsel og samtidig får nedbragt spildtiden og CO2-udledningen til glæde for os selv og vores fremtidige generationer.

Mobilitetsmæssigt ligger Ishøj Kommune godt i forhold til at øge mængden af brugere af de kollektive trafikløsninger eller til brug af cyklen til arbejde og uddannelse.

Størstedelen af kommunens indbyggere bor indenfor en radius af 1.200 meter til Ishøj Station. Der kører busser langs de større veje og stisystemet i Ishøj er separeret fra biltrafikken og vidt forgrenet ind i alle boligområder. Så vi har allerede et godt udgangspunkt i forhold til at flere vælger bilen fra. Alligevel er det ikke dét, som statistikkerne viser. Bilejerskabet er højt i Ishøj, så der skal mere til end blot flere stier og flere kollektive løsninger. Der skal overvejes supplerende tiltag rettet mod adfærd, idet en adfærdsændring og en større bevidsthed omkring det klimaaftryk, der efterlades, kombineret med et større incitament til at bruge de kollektive trafikløsninger, kunne gavne – også på regionalt plan.

I forhold til mobilitet arbejder Ishøj Kommune i to spor. Det ene handler om at få udbygget det kollektive transportsystem – det er letbanen et godt eksempel på. Letbanen, som er planlagt at stå færdig i 2025, vil gøre forbindelsen mellem Ishøj og resten af hovedstadsområdet endnu bedre. Passagergrundlaget og mobiliteten for dem, der hver dag pendler til de store erhvervsområder langs Ishøj Stationsvej, vil blive øget. Det glæder således Ishøj Kommune, at det er Region Hovedstadens vision, at det allerede eksisterende kollektive net skal styrkes. Det andet spor handler om at gøre det attraktivt, både internt i kommunen og på tværs af kommunegrænser, at vælge cyklen som transportmiddel til destinationen eller til stationen for at tage enten toget, bussen eller letbanen. Derfor støtter Ishøj Kommune Region Hovedstadens ambition om at gøre det mere attraktivt at kombinere vores rejser med cykelture, deletjenester og samkørsel og at både store og små trafikknudepunkter skal være samlingssted for rejser med forskellige transportmidler.

I Ishøj Kommune arbejdes der konkret med at undgå missing-links i stinettet og at gøre adgangen til både busstoppestederne og stationerne attraktive, effektive og trygge døgnet rundt.

Samtidig arbejdes der i planlægningen med at afsætte mindre plads til parkering pr. bolig, når der bygges tæt på stationerne for at tilskynde til, at den kollektive transport tilvælges til gavn for trængslen og klimaaftrykket.

Ishøj Kommune har planlagt at påbegynde en mobilitetsstrategi inden udgangen af 2024. Her er forventningen, at omstillingen til en mere bæredygtig mobilitet udover en klima- og miljømæssig gevinst, også kan gavne sundhedsprofilen i Ishøj Kommune.

Alt i alt er Ishøj Kommune enige med Region Hovedstaden i de udfordringer, som udviklingsstrategien adresserer og ser frem til yderligere initiativer, der kan styrke det kollektive net og flere værktøjer til, hvordan vi får sat fart i omstillingen.

Uddannelse til fremtiden

Region Hovedstadens udviklingsstrategi sætter fokus på ”Uddannelse til fremtiden” og har høje ambitioner på området, hvilket synliggøres i de konkrete mål. Der kunne med fordel indskrives i punktet ”Vi skal sikre, at færre unge er uden for job og uddannelse”; at der skal være et øget fokus på at styrke folkeskolernes samarbejde med lokale virksomheder/velfærdsinstitutioner med henblik på, at de unge får større kendskab til de enkelte uddannelsesområder og i højere grad får en større erkendelse af deres egne interesser og styrker.

Derudover er det positivt, at kompetenceudvikling i forhold til den grønne omstilling bliver adresseret. En tidlig indsats i grundskolen og eventuelt dagtilbuddene i samarbejde med forældrene ville være et interessant element at inddrage, da dette kunne fremme både naturdannelsen og styrke ”science kapitalen” hos børn og unge samt deres forældre, som et vigtigt grundlag for at kunne tage stilling og handle som samfundsborgere i et demokratisk samfund.

Kompetencerne kan i en skolekontekst yderligere styrkes ved at fremme tværfaglige og praksisfaglige tilgange i fx naturfag, teknologiforståelse og matematik. Derved kan de unge aktivt arbejde med aktuelle problemstillinger fra erhvervslivet og bidrage med løsningsforslag inden for bl.a. klima- og miljøområdet, hvilket vil bidrage til en dybere læring og forståelse for den grønne dagsorden, og skolerne vil hermed få en afgørende rolle i at udvide de unges horisont inden for genstandsfeltet. En interessant øvelse kunne være at undersøge i hvilket omfang skoleeleverne kunne inddrages i fx at tage prøver af jorden under deres skolegang. Dette vil bidrage til læring og kendskab til farlige stoffer i jorden og grundvandet. Der vil både være et forebyggende og informativt element heri.

Strategien påpeger behovet for at inddrage borgernes gode idéer og engagere de unge. Dette kunne indtænkes i en skolekontekst, ved at fremme tværfaglige og praksisfaglige tilgange i fx naturfag, teknologiforståelse og matematik. Derved kan de unge aktivt arbejde med aktuelle problemstillinger fra erhvervslivet og bidrage med løsningsforslag inden for klima- og miljøområdet, hvilket vil bidrage til en dybere læring og forståelse for den grønne dagsorden, og skolerne vil hermed få en afgørende rolle i at udvide de unges horisont inden for genstandsfeltet.

Ovennævnte bidrag kan inspirere flere til at vælge uddannelser, der går i retning af STEM-kompetencer (Science, Technology, Engineering, Math), som erhvervslivet efterspørger til at løse de grønne dagsordner.

Desværre læser vi i strategien, at der alene er fokus på de unge op til 25 år. Dette synes vi er ærgerligt, for der er i høj grad også behov for at tænke ind i strategien, hvordan de, der som unge ikke fik gennemført en uddannelse, kan uddannes til en ressource ift. den grønne omstilling og regionens velfærdstilbud. Derfor vil vi påpege et behov for i udviklingsstrategien

at udvide fokus til også at omfatte de 25-50 årige. Det er personer med mange år tilbage på arbejdsmarkedet, men hvor omskoling kan være mere udfordrende.